Kanoon.ir

درخت تو گر بار دانش بگیرد

به زیر آوری چرخ نیلوفری را

شما با دانلود این نمونه سوال، کد تخفیف خرید کتاب از سایت کانون بوک دریافت می کنید

برای دریافت کد جایزه خود، عدد 33 را به سر شماره 90008451 ارسال کنید.

kanoonBook.ir

www.kanoon.ir

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: تمرین درس دوم- مست و هوشیار

دبیرستان فرزانگان۷

۱ - با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم» گفت: «والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست؟»

الف کارکرد «را» چیست؟

ب با توجه به معنا، کدام فعل اسنادی است؟

۲ - نقش دستوری ضمایر مشخص‌شده را در هر مصراع بنویسید.

الف گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه

۳ - کاربرد معنایی فعل «نیست» در کدام مصراع، اسنادی و در کدام مصراع، غیراسنادی است؟

الف گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست

ب گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست؟!

۴ - نقش دستوری تمامی واژه‌های مصراع زیر را بنویسید.

«گفت: مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست.»

۵ - معنی و مفهوم قسمت مشخص‌شده را در بیت زیر بنویسید.

الف

«گفت: «مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی» گفت: «جُرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»

۶ - دربارهٔ کاربرد «را» در مصراع‌های زیر توضیح دهید.

الف گفت: می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم.

ب گفت: تا داروغه را گوییم در مسجد بخواب.

پ گفت: باید حد زند هشیارمردم مست را.

۷ - با توجه به ابیات زیر قالب شعر را مشخص کنید و دلیل آن را توضیح دهید.

محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت مست گفت: «ای دوست! این پیراهن است، افسار نیست»

گفت: «مستی، زان سبب افتادن و خیزان می‌روی» گفت: «جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست»

گفت: «می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم» گفت: «رو صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»

۸ - هریک از مصراع‌های زیر، به کدام پدیدهٔ اجتماعی زمان شاعر (پروین اعتصامی) اشاره دارد؟

گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وا رهان» (.....)

گفت: «جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» (.....)

۹ - متن درس «مست و هُشیار» از نظر شیوهٔ بیان (جد - طنز) با این سرودهٔ حافظ چه وجه اشتراکی دارد؟

«با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است»

۱۰ - معنی لغات مشخص‌شده را بنویسید.

الف گفت: والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست

ب گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست

پ گفت: از بهر غراست جامه‌ات بیرون کنم

www-kanoon.ir

۱۱ – در هریک از بیت‌های زیر، بر چه موضوعی تأکید شده است؟

الف

گفت: آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه　　گفت: در سر عقل باید بی‌کلاهی عار نیست

ب

گفت: می بسیار خوردی زان چنین بی‌خود شدی　　گفت: ای بیهوده‌گو حرف کم و بسیار نیست

۱۲ – نقش دستوری ضمیر «ش» را در نمونه‌های زیر تشخیص دهید.

الف محتسب مستی به ره دید و گریبانـــش گرفت.

۱۳ – در هریک از مصراع‌های زیر، فعل‌های مشخص‌شده را از دیدگاه معنایی بررسی کنید.

الف گفت: «نزدیک است والی را سرای؛ آنجا شویم»

ب گفت: «می بسیار خوردی؛ زان، چنین بی‌خود شدی»

۱۴ – معنی واژگان مشخّص‌شدهٔ زیر را بنویسید.

الف مست گفت: «ای دوست، این پیراهن است افسار نیست»

ب گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم»

پ گفت: «تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب»

ت گفت: «باید حد زند هشیار مردم، مست را»

ث محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت

ج در حق ما، هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست

۱۵ – در هر یک از موارد زیر نقش هستهٔ گروه‌های اسمی مشخّص‌شده را بنویسید.

الف

گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم　　گفت والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست؟

ب

گفت: تا داروغه را گوییم، در مسجد بخواب　　گفت مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست

پ

این مدّعیان در طلبش بی‌خبرانند　　کان را که خبر شد، خبری باز نیامد

ت

گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان　　گفت کار شرع، کار درهم و دینار نیست

۱۶ – استفاده از شیوهٔ گفت‌وگو در اصطلاح ادبی ..... نامیده می‌شود.

۱۷ – نقش دستوری واژگان مشخّص‌شده را بنویسید.

گفت از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم　　گفت پوسیده است جز نقشی ز پود و تار نیست

۱۸ – در بیت زیر، شاعر چه انتقادی از مسئولان جامعه دارد؟

گفت: «می‌باید تو را تا خانهٔ قاضی برم　　گفت: «رو صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»

۱۹ – در سرودهٔ «مست و هشیار» از شیوهٔ ..... استفاده شده است که در اصطلاح ادبی به آن ..... می‌گویند.

www-kanoon-ir

۲۰ – مفهوم هر یک از ابیات قسمت «الف» به کدام‌یک از ابیات قسمت «ب» نزدیک‌تر است؟ مشخص کنید.

الف	ب
۱) گفت: باید حد زند هشیار مردم مست را گفت هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست	الف) تن آدمی شریف است به جان آدمیت نه همین لباس زیباست نشان آدمیت
۲) گفت: آگه میستی کز سر افتادت کلاه گفت در سر عقل باید بی‌کلاهی عار نیست	ب) واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند
۳) گفت: نزدیک است والی را سرایِ آن جا شویم گفت والی از کجا در خانه خمّار نیست	پ) گر حکم شود که مست گیرند در شهر آن چه هست گیرند

www-kanoon-ir

پاسخنامه تشریحی

۱ -

الف رای فک اضافه یا کسرهٔ اضافه

ب است

۲ -

الف مضافٌ‌الیه (کلاه تو)

۳ -

الف اسنادی

ب غیراسنادی در معنی وجود ندارد.

۴ -

گفت	مسجد	خوابگاه	مردم	بدکار	نیست
فعل	نهاد	مسند	مضاف الیه	صفت	فعل اسنادی

گروه مسندی

۵ -

الف اوضاع جامعه نابه‌سامان (نامساعد) است.

۶ -

الف نشانهٔ مفعول است.

ب حرف اضافه است. (به داروغه بگوییم.)

پ نشانهٔ حرف اضافه است. (هشیار مردم، به مست حد نزند)

۷ - این شعر در قالب «قطعه» سروده شده است؛ زیرا فقط مصراع‌های زوج قافیه دارند. (افسار، هموار، بیدار)

۸ - گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان (رشوه‌خواری)

گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست (اوضاع نامناسب و نابسامان جامعه)

۹ - هر دو دارای طنز تلخ و گزنده است که ریا و نفاق عصر شاعر را بیان می‌کند.

نکته: طنز معمولاً در ظاهر با خنده و شوخی همراه است امّا هدف باطنی آن، انتقاد و سرزنش است.

۱۰ -

الف حاکم / می‌فروش

ب پول نقره

پ تاوان، خسارت

۱۱ -

الف سر و وضع ظاهری معیار انسانیّت نیست.

ب کم و زیاد کار حرام تفاوتی ندارد و به هر میزانی حرام است.

۱۲ -

الف مضاف‌الیه است. (گریبان او)

۱۳ -

www-kanoon-ir

الف شویم: برویم (فعل غیراسنادی)

ب شدی: گشتی (فعل اسنادی)

۱۴ -

الف تسمه و ریسمانی که به سر و گردن اسب و الاغ و ... می‌بندند.

ب حاکم، فرمانروا

پ پاسبان و نگهبان، شبگرد

ت کیفر و مجازات شرعی، برای گناهکار و مجرم

ث مأمور حکومتی شهر که کار او نظارت بر اجرای احکام شرعی بود.

ج ناخوشایند بودن، ناخوشایند داشتن امری

۱۵ -

الف خانه (متمّم)

ب خوابگاه (مسند)

پ مدّعیان (نهاد)

ت کار (نهاد)، کار (مسند)

۱۶ - مناظره

۱۷ - جامه: مفعول / پوسیده: مسند

۱۸ - غفلت مسئولان از مشکلات جامعه

۱۹ - گفت‌وگو / مناظره

۲۰ -

۱ ← پ ۲ ← الف ۳ ← ب